

Sygn. akt III S 107/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia: SO Leszek Dąbek

Sędziowie: SO Barbara Braziewicz

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi G. P.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z powództwa G. P. prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt II C 537/15

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt II C 537/15 nastąpiła przewlekłość postępowania,
- 2) przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz skarżącego G. P. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych),
- 3) oddalić skargę w pozostałej części,
- 4) zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz skarżącego G. P. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- 5) zwrócić skarżącemu uiszczoną opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III S 107/16

UZASADNIENIE

Skarżący G. P. 26 kwietnia 2016 roku złożył skargę (datowaną na 10 listopada 2015 roku) na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a) o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygn. akt II C 537/15 nastąpiła przewlekłość,
- b) o wydanie polecenia Sądowi Rejonowego w Rybniku do rozpoznania sprawy w terminie miesiąca od rozpoznania skargi,
- c) o przyznanie na jego rzecz 4000 zł,
- d) oraz o zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że pomimo złożenia w kwietniu 2015 roku pozwu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w sprawie nie dokonano żadnych czynności, a brak jej rozpoznania naraża go na poważne konsekwencje finansowe.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Rybniku zgłosił udział w sprawie i wniosł o oddalenie skargi, a w przypadku jej uwzględnienia o zasądzenie sumy pieniężnej w najniższej wysokości. W uzasadnieniu wskazał, że czynności w sprawie były podejmowane z opóźnieniem, ale wynikało to z sytuacji kadrowej sądu i ilości spraw w referacie sędziego oraz referendarza sądowego.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Skarżący 21 kwietnia 2015 roku złożył pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wraz z wnioskiem o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych, w którym wskazał, że ma szereg zobowiązań. Do pozwu dołączył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Sprawa została zadekretowana 24 kwietnia 2015 roku i przedstawiona do rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów referendarzowi sądowemu, któremu akta przedłożono 30 kwietnia 2015 roku.

Referendarz sądowy 6 maja 2015 roku wezwał pełnomocnika strony powodowej do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie zaświadczeń wystawionych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego o wysokości dochodów osiągniętych w latach 2013-2014 przez powoda, a także do złożenia dokumentów potwierdzających ponoszone przez niego wydatki na utrzymanie w terminie 21 dni pod rygorem skutków określonych w art. 233 § 2 k.p.c.

Zarządzenie to zostało wykonane 1 grudnia 2015 roku. Pełnomocnik powoda 28 grudnia 2015 roku przedłożył dokumenty wystawione przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. oraz rachunki wskazując także, że powód jest zobowiązany do zapłaty kwoty po 1200 zł miesięcznie tytułem alimentów na rzecz małoletnich dzieci, które są egzekwowane przez komornika, a ma także liczne zobowiązania względem wierzycieli. To ostatnie pismo przedłożono sędziemu 14 stycznia 2016 roku, który 2 lutego 2016 roku zarządził przedłożyć je referendarzowi sądowemu, a 11 marca 2016 roku ponownie zarządził przedłożenie referendarzowi akt z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Zarządzenie to wykonano 15 marca 2016 roku przedstawiając akta referendarzowi sądowemu, który 24 marca 2016 roku rozpoznał wniosek o zwolnienie od kosztów poprzez jego oddalenie i zarządził doręczenie odpisu postanowienia pełnomocnikowi powoda. Zarządzenie o doręczeniu wykonano 6 kwietnia 2016 roku. Odpis tego postanowienia został uznany za doręczony 26 kwietnia 2016 roku (przesyłka wróciła do Sądu Rejonowego w Rybniku 29 kwietnia 2016 roku), albowiem pełnomocnik powoda nie odebrał przesyłki pomimo podwójnego awizowania.

Zarówno uznanie za doręczone, jak i ustalanie w księgowości czy uiszczona została opłata od pozwu zarządzono 5 maja 2016 roku, a 6 maja 2016 roku ustalono, że opłata od pozwu nie wpłynęła. Jednocześnie 27 maja 2016 roku pełnomocnik powoda przeglądał akta sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez

prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

W rozpoznawanej sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Miało to miejsce od 6 maja 2015 roku do 1 grudnia 2015 roku, a więc przez około 6 miesięcy. W tym czasie nie wykonywano żadnych czynności, a wystarczyło wykonać zarządzenie o wezwaniu do uzupełnienia wniosku o dodatkowe dokumenty.

W końcu grudnia 2015 roku wpłynęło pismo powoda z dodatkowymi dokumentami, natomiast ostatecznie wniosek o zwolnienie od kosztów został rozpoznany 24 marca 2016 roku, a więc w prawie rok po złożeniu pozwu. W tej części doszło więc także do przewlekłości postępowania w okresie około 2 miesięcy. Trzeba bowiem brać pod uwagę także czas potrzebny na rozpoznanie wniosku złożonego przez skarżącego.

Ostatecznie więc zwłoka w rozpoznaniu sprawy wyniosła około 8 miesięcy, a sprawa pomimo upływu ponad roku czasu od złożenia pozwu nie nabrała prawidłowego biegu.

Nie można jednak tracić z pola widzenia faktu, że brak odebrania przesyłki przez pełnomocnika powoda spowodował konieczność podejmowania dalszych czynności związanych z uznaniem przesyłki za doręczoną oraz ustaleniem w kasie czy uregulowano opłatę od pozwu. Natomiast wpływ skargi na przewlekłość postępowania (data nadania 26 kwietnia 2016 roku) spowodował konieczność przesłania akt do Sądu Okręgowego w Gliwicach celem jej rozpoznania. Dlatego do chwili obecnej brak jest rozstrzygnięcia co do dalszego biegu tej sprawy. Dlatego też w chwili obecnej nie ma konieczności zlecenia Sądowi Rejonowemu dokonywania poszczególnych czynności, gdyż w sprawie nadano właściwy bieg w marcu 2016 roku.

Kwota 4000 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącego jest wygórowana biorąc pod uwagę łączny czas trwania postępowania (obecnie 14 miesięcy) i okres przewlekłości (8 miesięcy). Ustalając wysokość tej kwoty trzeba mieć na uwadze łączny czas trwania postępowania (obecnie ponad rok), w tym znaczny okres przewlekłości oraz to, że nie składano nawet wniosku o zabezpieczenie, co ma wpływ na ocenę grożącej skarżącemu szkody. Dlatego też Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że to kwota 2000 zł będzie odpowiednią dla skarżącego z uwagi na zaistniałą przewlekłość postępowania biorąc pod uwagę czas jego trwania i podjęte już czynności. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki) stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za doznaną krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2015 roku, sygn. akt III SPP 10/15, LEX nr 1740741).

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 2 – 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, należało orzec jak w punktach 1 – 3 sentencji.

Natomiast na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w związku z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800) należało orzec jak w punkcie 4 sentencji, gdyż skarżący jest reprezentowany przez adwokata.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w punkcie 5 sentencji, albowiem skargę uwzględniono w części.

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz